

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D3/2/P.U.-00/6 (ÖNARAŞTIRMA)

Karar Sayısı : 00-29/311-178

Karar Tarihi : 03.08.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER:

Başkan: Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU;

Üyeler : Mehmet Zeki UZUN, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER.

B- RAPORTÖRLER:

Pelin UYANIK, A. İhsan ÇAĞLAYAN, Meltem BAĞIŞ, Bülent GÖKDEMİR

C- ŞİKAYET EDEN:

Re'sen

D- HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

1. Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İnönü Cad. 73/1 80090 Taksim / İSTANBUL
2. Kerevitaş Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Üniversite Mah. Bağlariçi Cad. No: 29 Avcılar / İSTANBUL
3. Fine Food Gıda Sanayi ve Ticaret İhracat İthalat A.Ş. (Göztepe)
Bursa Yenişehir Karayolu 28. km Marmaracık Köyü Yenişehir / BURSA
4. Marmara Tarımsal Ürünleri Değerlendirme A.Ş. (Martaş)
Armutköy PK. 400 16210 BURSA
5. Tamek Gıda ve Konsantre Sanayi A.Ş.
Nispetiye Mah. Hakkı Şehit Han Sok. II. Ulus-Beşiktaş / İSTANBUL
6. Manisa Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. (MGS)
Karaağaçlı Kasabası MANİSA
7. Topkapı (adresi tespit edilememiştir.)
8. Tekel (adresi tespit edilememiştir.)

E- DOSYA KONUSU: Hakkında önaraştırma yapılan teşebbüsler tarafından ahududu alım fiyatlarının belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: 09.05.2000 tarih ve D3/2/K.Ü.-00/2 sayılı Öneraştırma Raporu'nda, yapılan yerinde inceleme sırasında ahududu alım fiyatlarının görüşüldüğüne ilişkin bir belgenin tespit edilmesi nedeniyle, anılan belgede adı geçen ve dondurulmuş gıda sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında konunun araştırılması için öneraştırma yapılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

G- DOSYA EVRELERİ: 09.05.2000 tarih ve D3/2/K.Ü.-00/2 sayılı Öneraştırma Raporu'nun 30.05.2000 tarih, 199-108 sayılı Kurul toplantısında görüşülmesi sonucunda, dondurulmuş gıda sektöründe faaliyet gösteren *Merko Gıda San. ve Tic. A.Ş., Topkapı, Kerevitaş Gıda San. ve Tic. A.Ş., Finefood Gıda San. ve Tic. İhr. İth. A.Ş., Tekel, Marmara Tarımsal Ürünleri Değerlendirme A.Ş. ve Tamek Gıda ve Konsantre San. A.Ş.* adlı teşebbüslerin ahududu alım fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmedikleri hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla öneraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Anılan karar uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 25.07.2000 tarih, D3/2/P.U.-00/6 sayılı Öneraştırma Raporu, Rekabet Kurulu'nun 03.08.2000 tarihli toplantısında görüşülmüş ve ayrıntıları aşağıda açıklanan 00-29/313-178 sayılı karar verilmiştir.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:

Raportörler tarafından düzenlenen 25.07.2000 tarih ve D3/2/P.U.-00/5 sayılı raporda, özetle;

1. Öneraştırma sırasında öneraştırma açılmasına dayanak teşkil eden belgede adı geçen Topkapı ve Tekel firmaları ve adreslerinin tespit edilemediği,
2. Öneraştırma açılmasına dayanak teşkil eden belgede geçen "anlaşma olmasına rağmen" ibaresinden tam olarak neyin kastedildiği anlaşılmadığı gibi, belge bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ahududu alım piyasasının serbest piyasa şartlarında işlediği kanaati edinildiği,
3. Konu ile ilgili olarak görüşülen teşebbüs yetkililerinin ahududu alımlarının toplam meyve-sebze alımları içerisinde çok az yer kapladığını ve ihtiyaçları doğrultusunda piyasada oluşan şartlara göre serbestten alım yaptıklarını ifade ettikleri,
4. Ayrıca yürütülen öneraştırma sırasında, bu belgeyi destekleyecek belge ve bilgilere rastlanmadığı, kaldı ki dondurulmuş gıda işleyen üreticilerin biraraya gelebildikleri herhangi bir dernek veya kuruluşun da tespit edilemediği,
5. Dondurulmuş gıda sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin ahududu alım fiyatını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine dair herhangi bir bulguya rastlanmadığı, bu nedenle ilgili teşebbüsler hakkında aynı Kanun'un 41 inci maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, düşüncesi belirtilmiştir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I- İlgili Ürün Pazarı

Önaraştırmaya konu rekabet ihlali iddiası ahududu işleyen üretici firmaların, anlaşma yoluyla ortak alım fiyatı tespit etmeleridir. İşlenen ürünlerin büyük çoğunluğunun ihraç edildiği de gözönüne alındığında, ilgili ürün pazarı, **ahududu alım pazarı** olarak belirlenmiştir.

II- İlgili Coğrafi Pazar

Türkiye’de ahududunun ağırlıklı olarak Marmara ve Ege bölgelerinde yetiştirilmesi ve inceleme yapılan şirketlerin bu bölgelerde olması da gözönüne alınarak, ilgili coğrafi pazar **Marmara ve Ege bölgelerini kapsayan topraksal alan** olarak tanımlanmıştır.

III- Değerlendirme

Önaraştırma açılmasına neden olan belgede geçen “Şu an Merko, Topkapı, Kereviş, Göztepe, Martaş anlaşma olmasına rağmen Kozuören köyünden 500.000 TL’ den alıma devam etmektedir” cümlesinde geçen anlaşma ifadesiyle tam olarak neyin kastedildiği anlaşılmadığı gibi, belge bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ahududu alım piyasasının serbest piyasa şartlarında işlediği kanaati edinilmektedir. Çünkü belgede belirtildiği üzere, 700.000 TL’ye açılan ahududu alım piyasası, piyasadaki gelişmeler sonucu 400.000 TL’ye kadar inmiştir. Ayrıca, yürütülen önaraştırma sırasında, bu belgeyi destekleyecek belge ve bilgilere rastlanmamıştır. Konu ile ilgili olarak görüşülen teşebbüs yetkilileri ahududu alımlarının toplam meyve-sebze alımları içerisinde çok az yer kapladığını belirterek, ihtiyaçları doğrultusunda piyasada oluşan şartlara göre serbestten alım yaptıklarını ifade etmişlerdir. Dondurulmuş gıda işleyen üreticilerin biraraya gelebildikleri herhangi bir dernek veya kuruluş da tespit edilememiştir. Sektöre ilişkin hazırlanan DPT raporunda ise; ihracata yönelik çalışan firmaların aralarında yaşanan aşırı rekabetten dolayı her türlü bilgi ve belgeyi saklama yönündeki davranışlarından vazgeçerek birleşebildikleri takdirde, AR-GE çalışmalarını araştırma kurumları ve üniversiteler nezdinde yürütmelerinin mümkün olabileceği, böylece daha az finansman ile aynı konuda ayrı ayrı çalışma külfetinden kurtulabilecekleri ifade edilmektedir. Aynı raporda istikrarsız hammadde fiyat yapısından dolayı, firmaların etkin çalışmadığı da belirtilmektedir.

Dolayısıyla, ilgili teşebbüslerin ahududu alım fiyatını birlikte belirleyerek 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiklerine dair herhangi bir bulguya rastlanmaması nedeniyle teşebbüsler hakkında aynı Kanun’un 41 inci maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmamaktadır.

İ- GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

09.05.2000 tarih ve D3/2/K.Ü.-00/2 sayılı Öneri Raporunda, yapılan yerinde inceleme sırasında ahududu alım fiyatlarının görüşüldüğüne ilişkin bir belgenin tespit edilmesi nedeniyle, dondurulmuş gıda sektöründe faaliyet gösteren ve anılan belgede adı geçen teşebbüslerin ahududu alım fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmedikleri hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla öneri raporu yapılmış ve karar verilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde yasaklanan karar ve eylemlere verilen örnekler arasında, (a) bendinde "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" yer almaktadır. Öneri raporu açılmasına dayanak teşkil eden ahududu alım fiyatının birlikte belirlenmesi şeklindeki bulgu, Kanun'un 4 üncü maddesinin (a) bendi kapsamında incelenmiştir.

Ancak yapılan öneri raporu sonucunda bu bulguyu destekleyecek herhangi bir bilgi ya da belgeye rastlanmaması nedeniyle Kanun'un 41 inci maddesi gereği soruşturma açılmasına gerek görülmemiştir.

J- SONUÇ

Açıklanan nedenlerle; öneri raporu sırasında incelenen ve konserve ve/veya dondurulmuş gıda sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin, bezelye alım fiyatını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine dair herhangi bir bulguya rastlanmadığı, bu nedenle yukarıda sayılan teşebbüsler hakkında aynı Kanun'un 41 inci maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.